

№ 202.

Kalendarzyk tygodniowy:

Śr. św. Bronistawy P.
Czw. św. Rozalii P.
Piąt. św. Wawrzyńca.
Sob. św. Zacharyasza.
Niedz. św. Jana M.
Pon. Narodz. NMP.
Wt. św. Sergiusza M.

Wschód słońca godz. 5 m. 14
Zachód słońca godz. 6 m. 44
Dług. dnia godz. 13 m. 30
Ubyło dnia godz. 3 m. 15

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40.
Półrocznie „ 5 „ 76
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8,

Telefonu № 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sroda, dnia 3 września 1913 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minko
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu

CENY OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rab. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dniu świąteczny, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

GRAND HOTEL EXPRESS

w Warszawie, Świętokrzyska 5, centrum miasta.

Z gruntu odnowiony i przerobiony poleca urządzone z komfortem pokoje od rb. 1,25 do rb. 4,00. Światło elektryczne. Kąpiele. Łaskawym względem Sz. Publiczności poleca się **Nowy Właściciel.** 2731

Łódzkie żeńskie Gimnazjum

M. W. SZRURKO

Dzielna № 41, 2707

zawiadamia, że są wolne miejsca w wstępnej, I-ej i VI-ej klasach.

Kupię trociny

w każdej ilości.

Oferty z podaniem warunków sprzedaży i ceny proszę podać w administr. „Rozwoju”, pod literami „A. A. A.”. 2611

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólne sale) i przychodnich. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11¹/₂—1¹/₂ w południe i 7¹/₂—8¹/₂ wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12¹/₂—1¹/₂ po południu. — Badanie Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 413

Gimnazjum Polskie

Tow. „UCZELNIA” (ul. Nowocegieliana № 9).

Podania przyjmaje kancelarya szkoły codziennie od godz. 10-ej do 12-ej. Otwartą zostanie klasa podwstępna, do której przyjmowani będą kandydaci bez egzaminów. Egzaminy wstępne rozpoczną się 1-go września b. r., o godz. 9-ej rano. 2107

3) „Wilanów” — opis pamiętek po królu Sobieskim; cena w oprawie 75 kop.

Rokowania bezpośrednie Bułgarii z Turcją.

Bułgaria przekonała się, że nie może liczyć na poparcie wielkich mocarstw w sprawie odzyskania Adrianopola. Dlatego zaprzestała metody dalszego zwlekania i rozpoczęła rokowania bezpośrednie z Wysoką Portą.

Wszystkie nadzieje Bułgarii, że to lub owo mocarstwo podejmie wyprawę zbrojną przeciwko Turcji, albo, że wszystkie mocarstwa wspólnie będą wywierały nacisk finansowy na Turcję, wszystkie te nadzieje, jak można było zresztą przewidzieć od samego początku, zupełnie zawiodły.

Porta nie omyliła się, przewidując, że nagromadzenie znacznych sił zbrojnych w Adrianopolu odejmie mocarstwom ochotę urzędzenia ekspedycji zbrojnej. Równocześnie przeciwko bojkotowi finansowemu Turcja miała w rękach tak skuteczny oręż, jak groźba zniesienia komisji długu publicznego. Zniesienie tej instytucji pozbawiłoby wierzycieli europejskich skarbu tureckiego wszystkich dochodów, które dzisiaj ciągną dzięki normalnie funkcjonującemu przelewaniu ceł oraz podatków pewnych kategorii ze skarbu państwa tureckiego do kas komisji długu publicznego. Turcja ma pełne prawo zniesienia tej komisji, ponieważ istnienie tej ostatniej opiera się na zgodzie dobrowolnej rządu tureckiego, a nie na traktatach międzynarodowych.

Zaraz na samym wstępie rokowań bezpośrednich pomiędzy Bułgarią i Turcją, ta ostatnia postawiła jeden warunek, a mianowicie chce, by podstawę do rokowań tworzyła ta wschodnia granica państwa bułgarskiego, którą naznaczył traktat, podpisany w San-Stefano. Jest to warunek zasadniczy i dla Turcji niesłychanie korzystny. Należy bowiem sobie uprzytomnić, że pokój w San-Stefano dopuszczał wprawdzie Bułgarię do morza Egejskiego, ale Adrianopol pozostawał w rękach Turcji. Dlatego też powołanie się na pokój w San-Stefano przez dyplomację turecką jest nietylko zręcznym posunięciem szachowym, ale równocześnie z góry kładzie tamę wszelkim próbom, które mogliby podejmować bułgarzy, aby odzyskać Adrianopol.

Wiadomość, że Bułgaria ostatecznie zdecydowała się rozpocząć bezpośrednie rokowania z Turcją, prasa paryska przyjęła bardzo radośnie. Francuzi jednak nie są bardzo dobrze usposobieni dla Bułgarii. Dlatego też dzienniki paryskie nie szczędzą bułgarom bardzo ostrych uwag i napomnień, że usiłowali oni na wszelki

sposób przez czas długi z pomocą środków, za służących na jaknajsilniejsze potępienie, uwikłać Europę i nie cofali się nawet przed nowymi rzeżniami. Te najnowsze rzezie, dokonane przez bułgarów, spotęgowały jeszcze bardziej złe wrażenie, które wywarły rzezie, spustoszenia bułgarskie, dokonane w Macedonii na ludności greckiej.

Dziennik „Temps” oświadcza, że wszelkie próby doprowadzenia dyplomacji państw europejskich do wspólnego działania przeciwko Turcji nie zdały się na nic. Dlatego też mocarstwa w końcu nie szczędziły bułgarom napomnień, aby rozpoczęli rokowania bezpośrednie.

Rokowania prawdopodobnie pociągną się czas dłuższy, ponieważ Bułgaria uprosiła Grecję, ażeby wojska greckie pozostały jeszcze w Dedeagaczu tak długo, dopóki Bułgaria nie będzie mogła wysłać do tego miasta wojska i władz cywilnych celem obsadzenia Dedeagaczu. Grecki minister spraw zagranicznych oświadczył radzie ministrów, że Grecja jest gotowa przystać na prośbę Bułgarii, ponieważ i inne państwa wstawiły się również za Bułgarią.

Słowiańszczyzna południowa wobec Austrii.

II.

Wróćmy jednak do rzeczy, a właściwie do końcowych wywodów autora, bo na to tylko pozwala ograniczone miejsce artykułu dziennikarskiego.

„Odrodzenie narodowe słowian południowych” — pisze Scotus Viator — zmusza monarchię do poddania rewizji całej swej wewnętrznej i zewnętrznej polityki”.

Austro-Węgry muszą rozwiązać sprawę południowo-słowiańską, jeśli chcą żyć i rozwijać się, a po wojnie bałkańskiej nagłość tej konieczności uwidoczniła się z całą mocą.

„Podobnie jak Niemcy i Włochy zdobyły jedność i wolność, zdobędzie je naród serbsko-chorwacki”.

Co do tego, nie ma autor angielski najmniejszej wątpliwości, uważa to za niezbitą pewnik polityczny, do którego doszedł przez długoletnią obserwację życia politycznego i społecznego tych ludów.

Jedynym zagadnieniem, o które chodzi, jest, w jaki sposób się to stanie. Tutaj zaś nasuwają się dwie możliwości: zjednoczenie może się dokonać albo wewnątrz, albo zewnątrz monarchii habsburskiej, albo przy jej pomocy pod jej przewodnictwem, albo też przeciw niej po przewycięzeniu jej oporu”.

Autor jest zwolennikiem zjednoczenia serbsko-chorwatów pod berłem Habsburgów: „Panser-bizmowi — pisze — przeciwstawia się teoria wielkochorwacka, która nakazuje dążenie do

utworzenia na podstawie chorwackiej i katolickiej Królestwa Chorwackiego, pod panowaniem Habsburgów i równouprawnienie tego Królestwa z Austrią i Węgrami.

Dążenie to ma już nawet swoją nazwę — tryalizmu.

Tryalizm jest nie tylko teorią zresztą, lecz faktycznie istniejącym dążeniem wśród słowian południowych, zamieszkujących Chorwację, Sławonię, Dalmację, Styrię, Bośnię i Hercegowinę. Znalazł on swój wyraz w memoriale, złożonym cesarzowi i następcy tronu przez zjazd stronnictwa prawa w dniu 31 stycznia 1912 roku.

Tryalizmowi poświęcił całe przemówienie w delegacjach w roku zeszłym ks. Schwarzenberg, który upatrywał w nim wielki pożytek dla monarchii.

Przeciwni mu są przede wszystkim węgry a także i czesi, którzy nie chcą być osamotnieni w parlamencie wiedeńskim, nie mają też dotychczas zwolenników wśród polityków polskich.

Seton Watson sądzi, że stosunek różnych czynników w monarchii zależny być musi od tego, jaką postać będzie miał ustrój tryalistyczny. Uważa on, że istnieje forma tryalizmu, która mogłaby zadowolnić interesy dynastyczne i interesy różnych ludów monarchii i stawia konkretną propozycję, polegającą w zasadzie na utworzeniu jednego parlamentu centralnego, trzech parlamentów pośrednich — w Wiedniu, w Budapeszcie i w Zagrzebiu, oraz 19 sejmów krajowych.

W myśl tego projektu obecne delegacje zostałyby zamienione w parlament centralny, składający się z przedstawicieli trzech parlamentów, reprezentujących trzy równorzędne części państwa. Obecne parlamenty — wiedeński i peszteński — miałyby zmienioną kompetencję, a dotychczasowe sejmy krajowe, których jest 19, zajmowałyby się sprawami ściśle lokalnymi. Porty nad morzem Adrytykiem: Tryjest, Pola, Rijeka, Cattaro i Sebenico byłyby miastami państwowymi i miałyby swych reprezentantów bezpośrednio w parlamencie centralnym.

Rozwiązanie sprawy na drodze proponowanej przez autora omawianej książki nie jest tak łatwe, jak się to jemu wydaje. Powstanie trzeciej, słowiańskiej części monarchii, jest niewąt-

pliwie sprzeczne z interesami węgierskimi. Węgry zaś są dziś narodem, który ma najwyraźniejsze i najbardziej określone dążenia polityczne.

Niemcy austriacy nie są czynnikiem politycznym bardzo wpływowym, słowianie południowi nie mają politycznego wyrobienia, czesi zbyt o swoje lokalne dbają interesy, a w Galicyi zanikło poczucie konieczności szerszych horyzontów politycznych i głębsza myśl polityczna. Wobec tego ogromna jest przewaga po stronie węgry, którzy też, jak widzimy z historii lat ostatnich, obok dynastji najsilniejszy wywierają wpływ na politykę zewnętrzną monarchii. Węgry zaś stanowczo będą się sprzeciwiali jakimkolwiek ustępstwom dla słowian południowych i z pewnością dobrowolnie się na to nie zgodzą, by od korony węgierskiej oderwane zostało Królestwo Chorwackie.

Sprawa jest też bardzo skomplikowana, musi jednak być rozwiązana, jeśli Austro-Węgry mają utrzymać swe stanowisko wielkopaństwowe.

Decydujące w tej mierze wypadki nadejdą prędzej, niż się ogólnie tego spodziewają.

Nie czas zaś wówczas będzie zajmować wobec nich stanowiska. Opinia polska już dziś powinna mieć pełną świadomość sytuacji, a politycy polscy w Galicyi muszą wytworzyć sobie własny program stosunku do sprawy serbsko-chorwackiej.

Po wizycie Wilhelma II.

Ponieważ ugodowe manifestacje gromadki arystokratów i półarystokratów poznańskich skupionych w t. zw. „Kasynie obywatelskim”, wywarły gdzieś tam takie wrażenie, jakby większość ziemianstwa polskiego w zaborze pruskim solidaryzowała się z wystąpieniami „kasynowych jaśnie panów”, wystąpiła z publicznym protestem druga organizacja ziemiańska, założona przed kilku miesiącami pod nazwą „Centrum obywatelskie”.

Oto protest „Centrum obywatelskiego”:

Oświadczenie.

Za stanowisko Bazaru, za dobrowolny udział panów i pań w uroczystościach zamkowych czyni się odpowiedzialnym całe ziemianstwo.

Zarzuty te krzywdzą w wysokim stopniu szerokie koła ziemian, przeciwstawiających się polityce i taktyce ziemian, złączonych w tak zwanym Kasynie.

Uchwałą swą i działaniem Kasyno wprowadziło społeczeństwo w błąd, odbijający się na reszcie ziemianstwa.

Wobec tego oświadcza Centrum obywatelskie, do którego wchodzi znaczny odłam ziemianstwa, w związku z odezwą z zeszłego roku w sprawie wyłączenia i z rezolucją wiecu generalnego w Inowrocławiu co następuje:

„Solidaryzując się z całym patryotycznie czującym społeczeństwem naszym, potępiamy ubliżające godności narodowej manifestacje ničemnie uzasadnionej lojalności, złączone z przyozdobieniem Bazaru i dobrowolnym udziałem w uroczystościach dworskich.

Stwierdzamy, że w umiłowaniu ideałów ojczystych i w sposobach ich obrony niema rozłam pomiędzy olbrzymią częścią ziemianstwa naszego a społeczeństwem polskim”.

Zarząd i wydział ściślejszy
„Centrum obywatelskiego”

Władysław Grabski
Bolesław Brodnicki; Leon Pluciniński.

Pożar na „Imperatorze”.

Jak już doniosły depesze, w porcie w Nowym Jorku wybuchł pożar na pokładzie „Imperatora”, nowego olbrzymiego parowca linii Hamburg-Ameryka, który niedawno odbył swą pierwszą podróż przez Ocean.

Pożar wybuchł w magazynach prowiantowych, znajdujących się na tyłach olbrzymiego okrętu, w nocy o godzinie 12-iej ze środy na czwartek, wkrótce po przybyciu okrętu do portu w Hoboken.

LUDWIK ROMOCKI.

Złote ogniwo.

(Dalszy ciąg — patrz nr. 201.)

Lecz tymczasem kropla krwi galijskiej, która płynęła w żyłach wzgardzonego, biorąc z czasów początek, gdy ze zwycięskich księcia Anjou żołnierzy nie jeden przysiał w Colounów i Orsinich służbę, sprawiła, że miłośnik obojętnej Francji wzruszył nagle ramionami i od zapachu do lekkomyślności przechodząc, pogwizdywać zaczął w skocznych trelach wesłej piosenki; i wtedy dopiero ów żóraw, sterczący wciąż nieruchomie podług niego, obrócił, jak kołowrotek, odchylając się powolnym ruchem w bok, długą szyję ku sprawcy tych niezgodnych z uroczystą chwilą tonów.

— Idą już, idą — tłum zafalował, chyląc się i gnąc ku wolnej pośrodku drodze, jak gdyby w pole, kłosaми okryte, wiatr uderzył z dwóch stron równocześnie, garnąc wierzchołki ku wyciętemu środkowi ściernisku. Szwajcarzy ze strażnicy przyboicznej Namiestnika św. Piotra halabardami powstrzymywali nacisk, by przejazd poselstwu zachować.

Wtem uderzyły dzwony wszystkich kościołów rozkołysane razem w powitanie radosne wierznych sług wiary, z dalekich stron przybywających, a z dźwiękami grającego szpiżu pierwsze okrzyki oczekujących wleciały ku niebu.

A słońce, biorąc udział w radości ludzkiej, zajaśniało jaśniej, wspaniałej jeszcze.

Lecz pierwsze, jakkolwiek godne widzenia w strojach i barwach okazałości, jednak znane już rzymianom, szły inne poselstwa obce, przebywające w stolicy, a które dla uczczenia przybywających i uświetnienia ich wjazdu wyjechały naprzeciwko nich, cesarza niemieckiego, króla Francji, hiszpańskie i innych państw pomniejszych, zaś teraz, powitawszy nadciągających przed bramą i złączwszy się z nimi, przodowały, torując im drogę, konno i pieszo, w ko-

lasach złocistych lub które szły puste, dla okazałości tylko zabrane. Alisłci orszaki te, jakkolwiek różnorodne i okazałe, w tej właśnie podobnej do się okazałości nie zwracały poszczególnie na siebie uwagi. Aż tłum niecierpliwych zoczył na koniach maści różnej, lecz dobranych szlachetnością, ognistych, wyrwijających się z wędzideł srebrnych, jadących jeźców, dorodnych w sukniach długich, jak na wschodzie je noszą, z różowego jedwabiu, złotem, w którym promienie słońca igrały, litych. Na głowach dumnie wzniesionych, czapki sobole z białymi piórami. Oczy zdają się ciskać błyskawice, nosy orle was czarny, zawieszisty. Ręka jedna zlekka kieruje cugłami, druga w bok wsparta. Jako książęta wyglądali każdy — dworzanie — służba księcia pośledniejsi.

Za nimi tegoż sprzętu drogiego, w których heban i muszla perłowa kruszcom rzadkim i kamieniom, mieniącym się błękitem szafirów i krwłą rubinów, daje oprawę, gdy linie na nich znaczą i kunsztowne arabeski niebieskość turkusów i czerwieni korali, niesione są przez młotów długi rząd, na których opony z szkarłatnego sukna, wyszyte w herbów godła złotym haftem. W ślad, uginające się pod ciężarem, kroczą wiłbądy ze srebrnymi dzwonekami.

Tużaj przeplatła orszak polski gwardya papieska z muzyką na czele i dworzanie kardynałów z purpurowymi kapeluszami kardynalskimi na plecach.

Zaczem dopiero giermek del magnifico princip Ossolinski, posła polskiego. Młodzieńki o rysach delikatnych i świeżej cerze dziewczęcia paż raczej, w sukni białej złotej, niby królewicz biela perł sadzonej. Iarcza ze stał polerowanej u rękę, dzida w prawicy, skrzydła z piór strusich, różtoczone od kulbaki, marsa mu dodają. Zachwyty wydziera się z piersi kobiet na widok cudnego młodzianka.

— Il bambino.

Ale już jadą pokojowi, przybożni i rekdajni posta, synowie szlachty zacieńszej, co z dobrej woli przystali na dwór jego i z estymacyi ku niemu chętnie przywdziali wszyscy barwę jedną, kontusze z niebieskiego aksamitu.

Broń u nich w klejnoty oprawna, czapraki na koniach czerwone. Konie kaszanowate wszystkie na łbach pióropuszcami z piór pawich kiwają.

Masztylerzy bachmały tureckie luzem wiodą, tak piękne, jakich w Rzymie nie widziano nigdy.

A wtem krzyk; On. Mąż jechał tak wielkiej urody i przepychu, niby król z baśni, przesadzający tych wszystkich, co go poprzedzali, iż tego postem samym być mieniono. Tembardziej, iż aulawę w rękę dzierzył. Lecz był to koniusz i z dworzan najpierwszy i zaufany księcia pomimo młodych lat, Ciekliński, kronikarz po dał jego nazwisko.

W sobolach ceny niezmiernej, pod którymi suknią długa, lecz przylegająca do smukłej kici, lśniący od złota i szkarlatu, kamieniami oświecony, na anatolskim żrebu białym, parskającym w tanecznym pochodzie. U jeźdźca też orle rysy, co u innych, lecz was jasny twarz młodą zdobi, oko niebieskie w junackich przenikliwych błyskach nad gawiedzią panuje. On — władca.

Spotkał wzrok ten oczy Franceski, dziwne, jakby go szukały i ona wiedziała, iż to ten, którego szuka, za którym tęskni dusza jej. Skrzyżowane spojrzenia, jakby zlepione, rozzerwać się nie mogą. Ręka jego mimowolnie ściągnęła rękawa, iż stanął na miejscu, postuszny jak dziecko i szyję łabędzią wyciągnął. A za nim wstrzymał się dalszy orszak cały. I była jedna z tych chwil, w których przelatuje anioł miłości, łącząc muskietem skrzydeł dwoje ludzi nieznanych sobie wprzód wzajem i wyczekujących na siebie bez wiedzy. Oko utonęło w oku, dusza w duszy, serca biją, jak jedno, wydzierając się z piersi ku sobie, ciała wygięły się, przęła w pożądaniu posiadania wzajemnego, dwa jestestwa całą siłą ogromną, nieznaną, zdawna w nich nieświadomie nagromadzoną, dążą, rwą ku sobie, syte bezli osnego przez los osamotnienia, żadne je wynagrodzić sobie, zlać się, sprządz, zmieszać, stopić w jedno w tym żarze miłości, w którym zapomina się o wszystkim. To — miłość jest. (Dok. nast.)

Z pasażerów wszyscy zdołali opuścić pokład okrętu przed rozszerzeniem się pożaru. Podczas akcji ratunkowej poniósł śmierć drugi oficer Herman Hobrecht, uduszony dymem. Czy „Imperator” będzie mógł podjąć podróż powrotną, jest obecnie jeszcze nie ustalonym.

Pośród pasażerów wychodźców, których było na okręcie 2,000, po wybuchu pożaru powstała panika. Z trudem tylko zdołano ich uspokoić i zapobiedz katastrofie, jaką panika spowodować mogła. Połowę załogi użyto do stłumienia pożaru, drugą połowę do utrzymania porządku między pasażerami międzypokładowymi. Po kilku godzinach uciążliwej pracy udało się zlokalizować główne ognisko pożaru.

Resztę pozostałych na pokładzie pasażerów przewieziono na ląd. Zaden z nich nie poniósł szwanku. Ogień szerzył się począł gwałtownie dlatego, że z magazynów prowiantowych dostał się do składów węgla, stamtąd zaś objął kajuty drugiej klasy.

Załoga bohatercko spełniała swe zadanie. Oficer Hobrecht poniósł śmierć wskutek tego, że odważył się wejść do szpitalni, w której wszczął się pożar. Zginął uduszony dymem, ale w znacznej części przyczynił się do ograniczenia klęski.

Magazyny prowiantowe „Imperatora” są bardzo obszerne. Znajdowały się w nich następujące zapasy: 45,000 funtów świeżych ryb, 8,000 funtów dziczyzny i drobiu, 8,500 funtów świeżych ryb, homarów, ostryg, 15,000 funtów chleba, 58,000 sztuk jaj, 25,000 jarzyn, 12,000 funtów owoców, 150 skrzyń cytryn i pomarańcz.

Prócz tego zapasy stałe na podróż w jedną i drugą stronę zawierały: 100,000 funtów kartofli, 4,000 funtów cebuli, 350 worków mąki, 1500 funtów octu, 60 beczek soli, 500 funtów musztardy, 150 funtów pieprzu, 24,000 funt. solonego mięsa, 8,500 funt. szynki i słoniny, 110 beczek konserw z ryb, 5,500 funtów sera, 6,500 funtów sterylizowanego mleka i śmietany, 5,000 funtów masła, 5,500 funt. margaryny, 2,400 funt. ogórków, 1,700 funtów konserw z jarzyn, 5,100 funt. kawy, 3,500 funtów herbaty, 400 funt. czekolady i kakao. Z napojów znajdowało się 9,700 flaszek białego i czerwonego wina, 3,000 flaszek francuskiego, 2,100 flaszek niemieckiego szampana, 2,200 flaszek likierów i koniaków, oraz 28,000 funtów piwa, 15,000 flaszek wód mineralnych. Pomieszczenie tych prowiantów wymagało 2,830 metrów kubicznych magazynów i chłodni.

Wszystkie te prowianty zostały strawione przez ogień, lub też uszkodzone, że nie nadają się do użytku.

Szkody, według dotychczasowych obliczeń, przewyższają sumę 120,000 rubli.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Przesław. Jutro Rościszawy.

TEATR POLSKI. (Cegielniana nr 65). Dziś „Halka” Moniuszki. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

ZEBRANIE. Dziś posiedz. Komitetu dnia „Kwiatka” (w sali techników, Spacerowa 21) o godz. 8 w.

HELENÓW. Codziennie koncert orkiestry Namyśłowskiego. Początek o godz. pół do 8 wiecz.

MUZEUUM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91): otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godz. 12 w poł. do 10 wiecz.

WYSTAWA OBRAZÓW artysty M. Puffkego, ul. Widzewska 47.

KRONIKA.

(—) **Prawodawstwo akcyjne.** Ministerium handlu i przemysłu postanowiło utworzyć specjalną komisję międzywydziałową w celu ostatecznego rozważenia projektu nowej ustawy o towarzystwach akcyjnych.

Główne zadanie rzeczonyj komisji będzie polegać na wyrównaniu różnicy zdań, jaka wynika z powodu poszczególnych punktów projektu ministerialnego, a głównie z powodu projektowanych ograniczeń praw tych towarzystw akcyjnych, które posiadają akcje na okaziciela.

Zasada projektu ministerialnego — mieszany porządek otwierania towarzystw akcyjnych: meldunkowy i koncesyjny, pozostaje niewzruszona.

(—) **Gubernia siedlecka.** Donoszą, że w d. 14 b. m. ma być ogłoszony rozkaz o przeniesieniu władz gubernialnych z Siedlec do Chełma, z jednoczesnym zniesieniem gubernii siedleckiej.

W roku bieżącym upływa lat 47 od czasu, gdy w roku 1867, w myśl reform Milutiina i Czerkaskiego, utworzono dziesięć gubernij, zamiast pięciu, które istniały poprzednio przez lat trzynaście, były zaś wprowadzone na miejsce 8 województw naszego kraju.

(—) **Prawa żydów.** Minister Makłakow postanowił wnieść do rady ministrów projekt prawa, pozwalającego żydom, będącym szoferami przy samochodach, na przebywanie poza granicą osiedlenia żydów.

(g) **Nauczanie powszechne w Łodzi.** Jak wiadomo, przed kilku tygodniami odbyło się w magistracie posiedzenie członków komisji szkolnych, z udziałem przedstawicieli duchowieństwa i zaproszonych obywateli, w sprawie wprowadzenia w Łodzi nauczania powszechnego. Na zebraniu tem uchwalono nie wprowadzać nauczania powszechnego, ponieważ, zdaniem uczestników zebrania, zbyt niemożliwością obciążałoby ogół mieszkańców Łodzi. Do tej uchwały dodano uwagę, że możliwe jest wprowadzenie w Łodzi nauczania powszechnego, ale pod warunkiem, że rząd udzielać będzie większych zapomóg szkolnych, mianowicie: zamiast 390 rb. na jeden komplet szkolny, dawać będzie 950 rb.

Jak się okazuje obecnie, uchwały powyższe nie były jeszcze ostateczne, bo wczoraj w magistracie odbyło się nowe posiedzenie, poświęcone sprawie wprowadzenia w Łodzi nauczania powszechnego.

Przewodniczył na posiedzeniu naczelnik łódzkiej dyrekcji naukowej, p. Bielajew, a byli na niem obecni członkowie polskiej i niemieckiej komisji szkolnych, przedstawiciele duchowieństwa, gminy żydowskiej oraz kilkunastu obywateli. Zagajając zebranie, p. Bielajew prosił obecnych o zrewidowanie uchwały, powziętej na poprzednim zebraniu, warunek bowiem, aby rząd powiększył wysokość zapomóg na założenie i utrzymanie nowych kompletów szkolnych, można uważać za pogrzebanie sprawy nauczania powszechnego w Łodzi, bo trudno się ludzi, żeby rząd zgodził się na taki warunek. Na wstępie p. Bielajew zwrócił uwagę na to, że już niemal wszystkie miasta i gminy w gub. piotrkowskiej zgodziły się na wprowadzenie nauczania powszechnego bez żadnych zastrzeżeń, jedynie Łódź stanowi pod tym względem wyjątek.

Po przemówieniu p. Bielajewa wywiązała się dość ożywiona dyskusja. Nikt zasadniczo nie wypowiadał się przeciwko wprowadzeniu w Łodzi nauczania powszechnego, wyrażano tylko obawę, że zbyt niemożliwością obciążałoby mieszkańców, ostatecznie jednak zgodzono się na wprowadzenie nauczania powszechnego według planu sieci szkolnej, opracowanego przez inspektora szkół ludowych w Łodzi.

(z) **Z magistratu.** Inżynier tutejszy p. Furhjem zaproszony został przez prezydenta miasta do udzielenia rozmaitych wskazówek co do projektu kanalizacji i zaprowadzenia wodociągów w naszym mieście. Jak się dalej dowiadujemy, deputacya miejska, która onegdaj udała się do Petersburga w sprawie przeniesienia rządu gubernialnego z Piotrkowa do Łodzi, poruszy tam także przy tej sposobności kwestję skanalizowania i zaprowadzenia wodociągów.

(x) **Pociągi pątnicze do Częstochowy.** Zarząd drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej niniejszem podaje do wiadomości publicznej, że dla pątników, mających zamiar udać się do Częstochowy na odpust Narodzenia N. M. P. 8 września r. b., wysłany będzie pociąg nadzwyczajny z wagonami IV klasy, podług następującego rozkładu:

Do Częstochowy wyjazd z Łodzi Fabr. o godz. 1-ej w nocy z dnia 6 na 7 b. m., przyjazd do Częstochowy o godz. 7 min. 30 rano w dniu 7 b. m.

Z powrotem wyjazd z Częstochowy o godz. 2 min. 5 w nocy z d. 8 na 9 b. m., przyjazd do Łodzi Fabr. o godz. 10 min. 13 rano w dn. 9 b. m.

Przejazd odbędzie się bez przesiadania się w Kuluszkach.

Cena pojedynczego biletu do Częstochowy i z powrotem wynosi dla dorosłej osoby rubli 2

kop. 14, dla dzieci od lat 5 do 10 kop. 54.

Na przejazd wydawane będą specjalne bilety powrotne.

Sprzedaż biletów odbywać się będzie na dworcu st. Łódź-Fabr. dnia 5 i 6 b. m. od g. 9 rano do 4 po południu i przed odejściem pociągu.

Na pociąg nadzwyczajny może być wydanych nie więcej nad 1200 biletów.

Należność za bilety nieużytkowane zwracana nie będzie.

(h) **Próby chóru.** Po powrocie dyr. Dworzaczka z wyczasów letnich, rozpoczynają się dzisiaj w Resursie rzemieślniczej próby chóru męskiego. Początek lekcyi o godzinie 8-ej wieczorem.

(i) **Zebranie pełnomocników kas chorych.** Deputacya robotników, złożona z pp.: Leopolda Kucharskiego i Szczepana Woźniakowskiego, która wczoraj udała się do Piotrkowa, przyjęta została przez p. gubernatora i uzyskała pozwolenie na urządzenie zebrania pełnomocników wszystkich łódzkich kas chorych w niedzielę, d. 7 b. m. Zebranie odbędzie się w sali Viktoria, przy ul. Długiej nr. 45, o godz. 2 po poł.

(h) **Z Resursy rzemieślniczej.** Wczoraj na posiedzeniu zarządu p. Leon Kołaczkowski przedstawił projekt ogrodu spacerowego na terytorium Resursy, poza nowowyprowadzoną salą. Projekt odznacza się bardzo zręcznym wyzyskaniem miejsca.

Postanowiono dnia 8 b. m. w lokalu Resursy zwołać za pośrednictwem prasy miejscowej nadzwyczajne zebranie, w celu wyboru członków komisji rewizyjnej.

(h) **Z związku metalowców.** W niedzielę, dnia 31 sierpnia, w sali Viktoria przy ul. Długiej nr. 45, odbyło się ogólne zebranie członków związku metalowców.

Zagał je prezes związku, p. Fr. Paszta, którego wybrano na przewodniczącego. Według sprawozdania w okresie od 15 grudnia 1912 r. do 31 sierpnia 1913 r. zapisało się do związku 282 nowych członków; wyjechało 609, zmarł 1. Obecnie liczy związek 700 członków. Podług sprawozdania kasowego wpływy uczyniły 929 rubli 84 kop., wydatki 663 rb. 38 kop. Sprawozdanie powyższe przyjęto bez dyskusyi. Natomiast szerokie wywołał rozprawę wniosek w kwestyi wypłacania zapomóg. Uchwalono, żeby członkom tylko tym wypłacać zapomogi, którzy należą do związku co najmniej pół roku lub opłacili 26 składek. Następnie uchwalono, żeby każdy członek opłacał 2 kop. tygodniowo na bibliotekę. Zebrani prosili zarząd o urządzenie szeregu odczytów. Na zebranie ogólne związku wybrani zostali następujący delegaci, pp.: J. Kłusak, A. Zakrzewski, L. Sobolewski, K. Chojnacki, I. Skąpiec, A. Jatka, M. Patruski, K. Kobusiński, P. Błażyk, F. Nędza, F. Urbański, A. Rajski, T. Orłowski, A. Kołodziejczyk.

(x) **Z Stow. wstążkarzy.** Miesięczne posiedzenie członków Stow. wstążkarzy odbędzie się w sobotę, 9 b. m., o godz. 8 wieczorem, w lokalu własnym, przy ul. Zielonej nr. 32.

Zarząd prosi członków o jaknajliczniejsze przybycie.

(x) **Z Tow. zwolenników rozwoju fizycznego.** W dniu 1 b. m. rozpoczęto sezon na sali, pozostawiając na boisku tylko lekcyje niedzielne lekko-atletyczne i piłki nożnej.

Oddział męski ćwiczyć się będzie w poniedziałki i czwartki na dwie zmiany: od godz. 7 do 8 $\frac{1}{2}$, i od 8 $\frac{1}{2}$ do 10 wieczorem.

Oddział żeński rozpocznie ćwiczenia we wtorek 9 b. m. i ćwiczyć będzie we wtorki i piątki od godz. 8 do 9 $\frac{1}{4}$.

Koło szermiercze rozpocznie działalność 10 b. m. i ćwiczyć będzie w 2-ch grupach (starsza i młodsza) w każdą środę od 8 do 10 wieczorem.

Prócz sobotniego, już zamkniętego kompletu młodzieży męskiej, przyjmują się zapisy w lokalu Towarzystwa, przy ul. Nawrot № 23, w godzinach wieczornych od dzieci członków T-wa w wieku od lat 10 — 16, tak chłopców jak i dziewcząt, na dwa nowe komplety.

Przy Towarzystwie istnieje koło sceniczne, które odbywa próby we wtorki i piątki od godz. 9 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

(x) **Z „Koła panien”.** Lekcyje w szwalni „Ko-

ła panien" rozpoczęły się dziś. Zapisy przyjmuje się codziennie w lokalu szkoły przy ul. Spacerowej nr. 21, od godz. 10 rano do 4 po poł.

Jak wiadomo, szkoła przyjmuje także obstarunki na szycie i haft.

(x) **Kursy muzyczne.** Lekcje na kursach muzycznych Antoniego Grudzińskiego rozpoczynają swą działalność 15 b. m. Nadmienić należy, że uczelnia ta istnieje już lat 12 i w mieście naszym cieszy się dużym uznaniem.

(h) **Ze straży ogniowej.** Noc cicha, spokojna, mieszkańcy miasta spoczywają snem błogosławionym, wiedząc, że nad bezpieczeństwem miasta czuwa... straż ogniowa. Odezwał się dzwonek telefoniczny, po chwili zabrzmiały trąbki—to straż ogniowa śpieszy nieść pomoc zagrożonym kłeską pożogi.

Tak od lat 36 służy ona miastu i w dzień czy w nocy wciąż jest gotowa pracować w imię hasła: „Bogu na chwałę, ludziom na pożytek!”

Jakie są wydatki straży ochotniczej, można sobie uprzytomnić choćby w przybliżeniu, mając na uwadze, że musi ona mieć zasobny i dobrze utrzymany tabor (silniki, beczki, drabiny, haki, latarnie, trąbki i t. d.), prócz tego konie, które trzeba żywić rok cały i zmieniać, gdy stracą zdolność do wysiłków, jakie są od nich wymagane i mnóstwo innych wydatków.

Skąd brać na pokrycie tych wydatków, kiedy straż ochotnicza nie posiada kapitałów, od których procent mógłby je pokryć?

Więc straż zwraca się z całą ufnością do tych, którym służy, do mieszkańców miasta, troszcząc się zarazem o to, żeby im dać sposobność do ujawnienia swojej dobrej woli.

Sposobność taką, jak lat ubiegłych tak i w tym roku następcy zabawa, którą straż urządza dnia 7 b. m. w Helenowie na swój dochód.

Nie wątpliwy, że szersza publiczność poprzez usiłowania straży i licznie się zbierze w ogrodzie, a tembardziej, że zachęca do tego i bogaty program, który bez wątpienia zadowolni uczestników zabawy.

(a) **Z urlopu.** Naczelnik powiatu łódzkiego p. Makarow, powrócił z letnich wyczasów i objął swoje obowiązki.

(p) **W zamiarach samobójczych,** skutkiem ciężkiego cierpienia moralnego, robotnik 47-letni Henryk M. brzytwą poderznął sobie gardło. Szczęściem spostrzeżono w porę krok rozpaczliwy i przeszkodzono desperatowi pogłębić ranę. Wezwano lekarza Pogotowa, który nałożył opatrunk.

(p) **Bójki.** Na ulicy Aleksandrowskiej № 2 napadnięto żonę szewca Surę Tołub, lat 28 i zraniono jej ostrym narzędziem bok oraz prawe ramię.

Na ulicy Lipowej za niewinną sprzeczkę z rówieśnikiem obito butelką 10-letniego Józefa Bieniaka, syna stróża i zadano mu poważne rany czoła.

Wczorajem również pobity został handlarz, Nuchim Ickowicz, odniósł rany głowy i twarzy.

We wszystkich tych wypadkach lekarze Pogotowa opatrzyli rany.

(p) **Otrućle gazami.** W fabryce przy ul. Aleksandrowskiej nr. 47, znaleziono wczoraj Dyonizego Kurzawę, 34-letniego palacza, bez przytomności, wywołanej, jak później skonstatowano, siarkowodorem, jaki w nadmiernej ilości wydobywał się z pękniętego motoru. Samowiedzę przywrócił mu lekarz Pogotowia.

(a) **Kompania zgierska.** Wczoraj rano po nabożeństwie, wyruszyła ze Zgierza do Częstochowy kompania, licząca około 400 osób.

Pielgrzymka ta, której przewodniczy ks. Małgryk, wikaryusz parafii zgierskiej, zdążyła na Jasną Górę na odpust Narodzenia Najświętszej Maryi Panny.

(a) **Kasa chorych w fabryce Borsta w Zgierzu.** W niedzielę ubiegłą, o godz. 2 po poł., w fabryce Towarz. akc. A. G. Borst w Zgierzu, odbyło się ogólne zebranie pełnomocników kasy chorych.

Zebrani pełnomocnicy przeprowadzili wybory zarządu kasy, w skład którego weszli pp.: Leopold Drage, Ignacy Przybylski i Robert Hellman, jako członkowie zarządu, oraz Korneliusz Kozłowski, Roman Kępiński i Wilhelm Weber, jako ich zastępcy.

Działalność kasy rozpocznie się po ostatecznym zakończeniu rachunków i załatwieniu

zobowiązań dotychczasowej kasy chorych, co nastąpi nie wcześniej, jak 1 października r. b.

Kapitały teraźniejszej kasy, wynoszące w rencie państwowej 2,809 rb. i w gotowiznie 670 rb., przelane zostaną do nowej kasy, jako kapitał zasobowy.

(a) **Ogłędziny komisji.** Wczoraj w Zgierzu miejska komisja sanitarno-budowlana dokonała oględzin kilku lokalów, przeznaczonych na pomieszczenie chederów, a jednocześnie rozpoczęła oględziny piekarni, w celu zbadania, czy lokale tych zakładów odpowiadają wymaganiom przepisów technicznych i sanitarnych.

(a) **Z powiatowej komisji poborowej.** Wczoraj w lokalu własnym przy ulicy Zielonej nr. 30, pod przewodnictwem naczelnika powiatu p. Makarowa, odbyło się posiedzenie powiatowej komisji poborowej, na którym rozpatrywano dokumenty popisowych tegorocznych i określano ostatecznie stopień ulg, przysługujących popisowym na mocy stosunków rodzinnych.

(a) **Z „Harmonii” zgierskiej.** Towarzystwo muzyczno-spiewacze „Harmonia” w Zgierzu urządza w niedzielę dnia 7 b. m. o godz. 2 po południu w sali „Lutni” zabawę letnią dla dzieci, wieczorem zaś o godzinie 6, odbędzie się w tymże lokalu zabawa dla członków towarzystwa i gości wprowadzonych.

Obie zabawy, ze względu na interesujący program i niską cenę biletów wejścia z apowiadają się bardzo dobrze.

(a) **Zawalenie się części domu w Zgierzu.** Wczoraj w Zgierzu przy szosie Łęczycyckiej nr. 7. w posesyi, należącej do Antoniego Zasadzkiego i Jana Wróblewskiego, runęła część ściany parterowego domu drewnianego, pociągając za sobą drzwi główne wraz z obramowaniem. Zawdziejczając temu, że ściana spadła na zewnątrz, z ludźmi wypadku nie było; nawet rzeczy w mieszkaniu, do tknięciem bezwinnie katastrofą, zostały nietknięte.

Dom ten, liczący około 90 lat, zamieszkały był przez 4 rodziny, które obecnie z polecenia władz, musiały się z niego wyprowadzić.

S Z T U K A.

Teatr polski. Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Z przyczyn niezależnych od dyrekcji rozpoczęcie sezonu dramatycznego zostało odłożone, natomiast w teatrze polskim dziś odspiewaną zostanie opera Moniuszki „Halka” z udziałem nowych artystek.

Bilety kupione w ubiegłą niedzielę do teatru popularnego ważne są na dzisiejszą „Halkę” w teatrze polskim.

Teatr popularny. Do czasu oddzielnego zawiadomienia widowiska w Teatrze popularnym zostają zawieszane.

Z WARSZAWY.

* **Pomnik ś. p. arcybiskupa Popiela.** Ministerium spraw wewnętrznych pozwoliło na zbieranie składek w archidiecezyi warszawskiej do wysokości 25,000 rb. na wzniesienie pomnika ś. p. arcybiskupa Wincentego Popiela. Pomnik ma stanąć w katedrze.

Przewodniczącym komitetu zbierania składek jest ks. biskup sufragan Ruskiewicz.

* **Oświetlenie elektryczne.** Ministerium spraw wewnętrznych zatwierdziło projekt rozszerzenia stacji centralnej elektrycznej nad Wisłą dla oświetlenia miasta.

* **Studenci polacy.** Według prowizorycznego spisu nowo przyjętych do uniwersytetu warszawskiego w r. b. studentów ogólna liczba wynosi 200 osób.

* **Tajemniczy aeroplan.** Wczoraj około godz. 7½ wieczorem nad śródmieściem przeleciał na niezbyt znacznej wysokości aeroplan—dwupłatowiec, który szybował z północy na południe.

Aeroplan krążył pewien czas nad polem Mokotowskim, poczem skierował się na zachód i zniknął w mroku.

Co to był za aeroplan, stwierdzić nie zdołano.

* **Zwyrodniały fabrykant.** Policja warszawska aresztowała wczoraj Ryszarda Szymczyka, właściciela fabryki stempli kauczukowych przy ul. Złotej № 8, który po godzinach pracy zatrzymywał w kantorze swym pracownice swoje, nieletnie dziewczęta w wieku od 10 do 18 lat i tu dopuszczał się na nich ohydneho gwałtu.

Ile dziewcząt padło ofiarą zwyrodniałego fabrykanta, na razie trudno orzec; ustalili to niewątpliwie śledztwo.

Z KRÓLESTWA.

Aresztowanie redaktora. Redaktora „Ziemi Lubelskiej”, Daniela Śliwickiego, aresztowano wczoraj i odstawiono do więzienia. Aresztowanie nastąpiło na skutek postanowienia generał-gubernatora, który skazał redaktora Śliwickiego na 3 miesiące więzienia bez zamiany na grzywnę za artykuły umieszczone w N. N. 227, 228 i 229 „Ziemi Lub.”, podkreślające wartość wychowawczą szkoły polskiej, krytykujące projekt b. posta Grabskiego i nawołujące maturzystów szkół polskich, by jechali na studia do Galicyi.

Otwarcie szkoły. Wczoraj o godzinie 9-jej rano odbyła się w Kaliszu uroczystość poświęcenia nowego gmachu szkoły handlowej.

Przemawiali prefekt ks. Jasiński, hr. Kwilecki, dr. Drozdowski i świeżo wybrany dyrektor Zydler.

Nowy gmach, zbudowany według ostatnich wymagań higieny, przedstawia się niezwykle okazale.

Napad bandytów na dróżnika. Wczoraj około godziny 2-jej po północy, kilku bandytów wykonało napad na dwór niejakiego Książka, dróżnika na 22-jej wiorście linii brzeskiej kolei nadwiślańskiej i zagroził mu śmiercią, wymogli wyznanie, gdzie przechowuje pieniądze. Bandyci, zrabowawszy około 500 rb., zbiegli bezkarnie.

Z CESARSTWA.

Świetne rozwiązanie. Baranikowski sąd gminny (w gub. stawropolskiej) skazał za kradzież włościanina Mamonta na areszt w więzieniu gminnym. Gdy jednak przystąpiono do wykonania wyroku, okazało się, że oskarżony cierpi na epilepsję i osadzić go w więzieniu jest niemożliwe, gdyż musi on znajdować się wciąż pod czyjąś opieką. Wobec tego władze gminne zwróciły się o rozwiązanie tej kwestyi do naczelnika ziemskiego. Ten, niewiele myśląc, wydał następującą decyzję: „Posadzić razem ze skazanym Mamontem kogokolwiek z jego krewnych, by go pilnował.”

Student poszukujący posady stróża. W jednym z pism ryskich ukazało się ogłoszenie takiej treści: „Student-medyk poszukuje posady stróża lub odźwiernego. Informacyj bliższych udzieli redakcja.”

„Rys. Myśl” zaznacza z tego powodu, iż w Dorpacie bywają przykłady wynajmowania się studentów do rąbania drzew.

Parodia wyborów. Z Jarosławia telegrafują do „Rusk. Słowa”: Na pierwszy zjazd wyborczy w pow. poszechońskim przybyło 10 szlachciców, którzy też sami siebie wybrali na radnych.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Kradzież brylantów. Wczoraj wieczorem zgłosił się do policji Sidney Kauer, kupiec z Nowego Jorku, z prośbą o przyaresztowanie drugiego żyda, zamieszkałego w Wiśniczu, Dawida Blocha, który sprzeniewierzył mu brylanty na sumę 75,000 dolarów.

Blocha aresztowano i odstawiono do więzienia.

Z POZNANIA. Lotnik polski. Pisma poznańskie donoszą: W Erfurcie zdał świetnie egzamin na lotnika p. Zygmunt Hozakowski, syn kupca B. Hozakowskiego z Torunia. Jest to pierwszy lotnik rodem z Poznańskiego.

TELEGRAMY.

Podróż ministra Kokowcowa.

KOLONIA, 2 września (wł.) Według telegraficznej informacji z Berlina do półurzędowej „Koelnische Ztg.“ prezes ministrów rosyjskich Kokowcowa, wbrew różnym wieściom, uda się najpierw do Paryża i Londynu a następnie na kurację do Vichy, gdzie konferować będzie z francuskimi mężami stanu.

W powrotnej drodze zatrzyma się Kokowcowa w Berlinie.

Sojusz japońsko-chiński.

PETERSBURG, 2 września (wł.) Europa zaniepokojona jest zawiązującym się sojuszem japońsko-chińskim.

Koła polityczne Rosji z tego powodu domagają się powiększenia wojsk na Syberii.

Delcassé zostaje.

BERLIN, 2 września (wł.) „Berl. Tagebl.“ donosi z Petersburga, że w kołach dyplomatycznych oświadczają, iż zapowiedź pism paryskich o odwołaniu Delcasségo z Petersburga jest fałszywa.

Delcassé pozostanie w Petersburgu tak długo, dopóki wszystkie kwestye, stojące w związku z wojną bałkańską nie będą załatwione.

Podróże ces. Wilhelma.

WIEN, 2 września (wł.) W dniu 16 b. m. cesarz Wilhelm przybędzie w charakterze prywatnym, jako zaproszony na polowanie do hr. Larisz-Monitza do jego zamku Sołt.

Pomimo charakteru arcyprywatnego tych odwiedzin, cesarz Wilhelm zobaczy się z ambasadorem niemieckim w Wiedniu.

Król grecki w Berlinie.

BERLIN, 2 września (wł.) Król Konstantyn grecki przybędzie 6 b. m. wieczorem do Poczdamu, jako gość ces. Wilhelma.

Na dworcu nastąpi uroczyste powitanie przez całą rodzinę cesarską.

Pasiecz w Wiedniu.

WIEN, 2 września (wł.) Wczoraj przybył tu prezes ministrów serbskich Pasiecz i zamierza pozostać w Wiedniu przez dni kilka, poczem udaje się na 2-miesięczną kurację do Maryenbadu.

Obiegają pogłoski, że dyplomata serbski zamierza podczas pobytu w Wiedniu odbyć narady w celu nawiązania stosunków i zbliżenia się do Austro-Węgier.

Wzajemne odznaczenia.

ATENY, 2 września (wł.) Król grecki nadał królowi serbskiemu wielki krzyż orderu Zbawiciela, a król serbski królowi greckiemu wielką wstęgę orderu Karadżordża i złoty medal waleczności.

Syonieści.

WIEN, 2 września (wł.) Dzisiaj o godz. 8 rano otwarty został uroczyste kongres syonistyczny. Zjazd delegatów jest ogromny, przybyło ich bowiem przeszło 8,000, z czego około 2,000 delegatów żydów galicyjskich. Obrady kongresu potrwać mają cały tydzień. Sekcje narodowościowe obradują już od dwóch dni.

Cholera w Austro-Węgrzech.

BUKARESZT, 2 września (wł.) Pisma donoszą, że urzędownie ogłoszono, że fizykat w Braile stwierdził zakażenie wody w Dunaju bacyłami cholery.

Dotychczas w Kroacji zaszło 15, a na Węgrzech 25 wypadków cholery.

Katastrofa kolejowa.

BIAŁOGROD, 2 września (wł.) Skutkiem zderzenia się pod Białogrodem dwóch pociągów wojskowych, 5 żołnierzy zabitych na miejscu, 14 ciężko poranionych.

Wyyskane całusy...

NOWY JORK, 2 września (wł.) W Lolen w stanie Ohio odbył się niebawmy dzień całusów. Młode panny rozdawały całusy na ulicach

po dolarze. Szczególnie ładne panny miały niezwykle powodzenie; staczano o nie formalne walki i za całus płacono do 5 dolarów. W ten sposób w ciągu jednego dnia zebrano 40 tysięcy dolarów, za które to pieniądze wybudowany zostanie szpital dla kobiet.

Niemiec zjedzony przez ludożerców.

NOWY JORK, 2 września (wł.) Z Nowej Gwinei donoszą z potwierdzeniem dawniej już obiegającej wieści, że uczone mineralog, Jan Werner, z pochodzenia Niemiec, lecz obywatel Stanów Zjednoczonych, napadnięty został podczas jednej ze swych wycieczek w celach uczone, przez plemię dzikich papuasów, zabity przez nich, upieczony i zjedzony.

Z ostatniej chwili.

Rokowania pokojowe.

Konstantynopol, 3 września (wł.) Ponieważ dzisiaj i jutro przypadają uroczyste święta Bajram, przeto rokowania bezpośrednie pomiędzy Bułgarią i Turcją rozpoczną się dopiero w nadchodzący piątek.

Posuwanie się wojsk tureckich.

Sofia, 3 września (wł.) Posuwanie się wojsk tureckich na bułgarskim terytorium nie ustaje ani na chwilę. Komendant wojsk bułgarskich donosi, że turcy świeżo zajęli Skoczka.

O przystęp do morza.

Białogrod, 3 września (wł.) Przedstawiciele wielkich mocarstw wręczyli Spalajkowiczowi, tymczasowemu ministrowi spraw zagranicznych, notę w sprawie przystępu Albanii do portów Dibra i Djakowica. Spalajkowicz odpowiedział, że nie sprzeciwia się temu, pod warunkiem, że albańczycy poddadzą się prawom serbskim.

Przywrócenie komunikacji.

Sofia, 3 września (wł.) Pomiedzy Białogrodem i Sofią przywrócona została komunikacja kolejowa.

Cholera coraz bliżej...

Zagrzeb, 3 września (wł.) Do wczorajszego południa skonstatowano w okolicy Zagrzebia 16 wypadków cholery. Nad granicą węgiersko-galicyjską zaszło 25 wypadków. W Mungastu i Stryju zachorowało 9 osób, z których 5 zmarło.

Wszędzie „oni“.

Londyn, 3 września (wł.) Policja aresztowała wczoraj, 5 osób, posądzonych o udział w kradzieży słynnego naszyjnika milionowej wartości, wysłanego z Paryża do Ameryki.

Jednego z aresztowanych natychmiast wypuszczono. Pozostali, silnie poszlakowani o kradzież, są to znani meklerzy jubilerscy, żydzi. Policja przypuszcza, że wpadła na trop rozległej szajki międzynarodowej.

Katastrofa lotnicza.

Strassburg, 3 września (wł.) Lotnik Kahl spadł z wysokości 30 metrów. Aparat uległ zupełnemu zniszczeniu. Lotnika odwieziono w stanie beznadziejnym do szpitala.

Tajemnicze morderstwo.

Medyolan, 3 września (wł.) W wąwozie Monte Cristo znaleziono trzech włoskich strzelców alpejskich z odciętymi głowami. Sprawa ta budzi sensację swą zagadkowością.

Zderzenie się automobilów.

Londyn, 3 września (wł.) Podczas wyścigów automobilowych w Hashville zderzyły się dwa automobile z wozem ładownym. Dwaj szoferzy i dwaj technicy ponieśli śmierć na miejscu.

Zawalenie się domu.

Londyn, 3 września (wł.) Wczoraj zawałił się

w Dublinie wielki dom, w którym mieszkało 113 rodzin. Dotychczas wydobyto z pod gruzów 9 osób, z których 7 już nie żyje. Zasypane są jeszcze 63 osoby, które prawdopodobnie pozostały przeważnie przy życiu, gdyż z pod rumowiska dają się słyszeć jęki.

Katastrofa kolejowa.

Nowy Jork, 3 września (wł.) Pod New Haven zderzyły się dwa pociągi pośpieszne. 13 osób zostało zabitych i przeszło 50 ciężko rannych. Pomiedzy zabitymi znajduje się znany milioner czikagoski, Smithvig.

W obawie rewolucji.

Nowy Jork, 3 września (wł.) Z Waszyngtonu donoszą, że w stanie Honduras przygotowuje się rewolucja, oraz zamach na miasto Huerto Cortes. Stany Zjednoczone wysłały tam z inicjatywy Briana statek wojenny dla obrony obywateli Stanów Zjednoczonych.

ROŻNE WIEŚCI.

Skonfiskowany parowiec niemiecki. „Daily Mail“ donosi z Tangeru, że hiszpańska kanonierka „Layo“ skonfiskowała na wybrzeżu marokańskim parowiec niemiecki, ponieważ miał na pokładzie kontrabandę wojenną.

Aeroplan i balon. „Giornale d'Italia“ donosi o interesujących manewrach, jakie się odbyły ponad Rzymem między wojskowym aeroplanem, sterowanym przez pilota por. Raffaelli a balonem „M. III“. Manewry polegały na tym, że gdy balon bombardował Rzym z powietrza, aeroplan miał go obezwładnić. Gdy balon wznosił się do wysokości 500 metr. i krążąc nad Rzymem, czynił manewry z bombardowaniem miasta, aeroplan wzbił się nagle do 1,500 metr., z której to wysokości byłby niewątpliwie doprowadził balon do zniszczenia. Po manewrach, aeroplan towarzyszył balonowi do Vigna di Valle.

OFIARY.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów szkół polskich.

W miejsce wianka na grób w rocznicę śmierci ś. p. Czesława Górnickiego od braci 3 rb.

Na nędzę wyjątkową.

(Do uznania Redakcyi)

S. N. II — 1 rb. 68 kop.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w „a“.	Kierunek i prędkość wiatru (metrow na sekundę)	Uwagi
2/IX 1 popoł.	742.5	21.1	78	Z 1	Z dnia 2/IX Temperatura max. +22.5 C., min. 14.0 Opad: 0.5 mm.
2/IX 9 wiecz.	741.0	17.4	95	— 0	
3/IX 7 rano	742.1	16.1	94	— 0	

GIEŁDA WARSZAWSKA

(Sprawozdanie telegraficzne — godzina 1, dnia 3/IX 1913 roku).

	Zad.	Oflar.	Tran.		Zad.	Oflar.	Tran.
Czeki na Berl.	13.475	—	—	B-ku D. War.	—	—	—
4% Renta	93.50	93.50	—	B-ku H. War.	—	—	486.5 0
5% Poż. z 1903	—	—	—	„ Lodz.	—	—	—
5% Poż. z 1906	—	—	—	Akc. Lilpopy	—	—	1 86.75
Premj. I emis.	403	423	—	„ Pułkow.	—	—	1 55.00
„ II	808	828	—	„ Rudzki	—	—	1 86.00
Szlacheckie	821	811	—	„ Starach.	—	—	—
4% Lis. Ziem.	87.65	88.65	87.10	„ Zawier.	—	—	—
4% Lis. Warsz.	90.70	89.70	90.10	Zyr. zak.	—	—	—
4% „	84.80	83.80	—	5% L. Piotrk.	—	—	—
5% Lódz. VII.	—	—	—	4 1/2% Obl. W.	—	—	—
4 1/2% Lódz. V	—	—	—	5% L. Częst.	—	—	—
5% L. Z. E. VII	—	—	—	Bank K. m. Ł.	—	—	—
				Rudzki n. ak.	—	—	129.00

CENY BIEŻĄCE

Warszawskiego Ziemiańskiego Tow. Mleczarskiego	M a s ł o	hurt	detal
Specyalne	za 1 funt kop.	50—51	kop. 58
Deserowe I	„ „ „ „ „	48—49	„ 56
Bryłowe I	„ „ „ „ „	47—48	„ 56
Deserowe II	„ „ „ „ „	44—45	„ 54
Bryłowe II	„ „ „ „ „	44—45	„ 54
Solone I	„ „ „ „ „	44—45	„ 54
„ II	„ „ „ „ „	39—40	„ 48
„ III kuchenne	„ „ „ „ „	35—36	„ 42

ś. † p.

ZBYSIO ZARZYCKI

ukochany nasz synek powiększył grono aniołków, zmarł dnia 3-go września r. b. przeżywszy rok 1.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi d: 4 września to jest w czwartek o godz. 4-ej i pół po południu z szpitalika dziecięcego Anny Maryi na Stary cmentarz katolicki.

Na smutne te obrzędy zapraszają nieutuleni w żalu

3002

Rodzice.ś. † p. **Ignacy Kaczorowski**

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł w szpitalu ewangelickim dnia 2 września r. b., przeżywszy lat 29. Wyprowadzenie zwłok z tegoż szpitala przy ul. Północnej 42, nastąpi w czwartek o godz. 3 po poł. Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych i znajomych w smutku pogrążona

Rodzina.**Prof. Tadeusz Joteyko**

rzyjeżdża stale przez czas feryi letnich dla udzielania

LEKCYI MUZYKI

(fortepian, skrzypce, teoria).

Zastać można w szkole muzycznej Tow. Muz. im. Szopena (Piotrkowska 108) we wtorki, środy i czwartki od 8—9 wieczorem.

Adwokat przysięgły

EDWARD FILIPKOWSKI

powrócił

2737

Przyjmuje od 4-ej do 7-ej po południu.

ul. Konstantynowska 19, tel. 11-40.

Dr. B. REJT

Średnia 5. Tel. 33-79.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne moczopłowe i kosmetyka lekarska. Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914 (wśródzynie). Leczenie elektrycznością: **elektroliza** (usuwanie szpecających włosów) i **oświetlenie kanałów** (tretroskopia). Godziny przyjęć: W czasie letnich miesięcy tylko od 4-ej do 8-ej po południu, w niedziele od 10-ej do 2-ej. Dla W. Pań: **osobna poczekalnia.** 1231

Dr. WOŁYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista **chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska № 89.** Godziny przyjęć. 10—12 i 4—6 po poł., w niedziele od 10—12. Operacje, bronchioskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2592

Tylko 3 kop.

kosztować będzie prawdziwy

buljon MAGGI
w kostkach.

Przytem dobroć i waga kostek pozostaje bez zmiany

Prawdziwy tylko

z nazwą MAGGI i marką ochronną „krzyż gwiazda.“

Wszędzie do nabycia.

2719

JAK TO SIĘ ROBI

Proszę przysłać adres z (7 k. m. na odpow.), to przysyłamy nasz prospekt, wyjaśniający jak zarobić **50—100 rb.** i więcej miesięcz., pracując u siebie w domu. Fachow. wykształc. zbyteczne. Odległ. zamieszkania nie zawadza.

Towarzystwo WHITTICK - KUNAU i S-ka,
St.-Petersburg, Newski 40/42, 314—K.

2625

2 POKOJE

z kuchnią i wygodami do wynajęcia od 1 października. Ulica Piotrkowska 95, wiadomość u stróża. 2992

Zginął pies

wyżeł pointer brązowy, piersi białe, proszę odprowadzić za nagrodą. Wolczańska 95. Nieprawego właściciela ścigać będą sądownie. 2990

Poszukujemy szwajcarki

do kietmaszyn i przykręca-czy do selfaktorów. Tow. Akc. dawniej E. Haebler, Dąbrówka № 19. 2755

Do wynajęcia

4 pokoje z kuchnią i 2 pokoje z kuchnią, wszystkimi wygodami i światłem elektrycznym, od 1 października. Radwańska 40.

Dr. A. Tomaszewski**powrócił.**

Andrzeja 3, tel. 17-50. 3000

Dwa pokoje

z kuchnią, 5 okien, na 3 piętrze do wynajęcia zaraz. Spacerowa 41. 2037

Dr. K. Brzozowski**powrócił.**

Z powodu wyjazdu sprzedam

Osiem placów

sprzedam w Rudzie pabianickiej, lub zamienię na dom z towarzystwem w cenie od 9—11 tysięcy. Wiadomość: Targowa 45, m. 45, od godz. 6 wieczór. 2882

PRZECIW RZE ZĄCZCE

Najnowszy środek

„Salo-Pichilin“

wynalazek aptekarza B. Konkelma w Petersburgu, działa szybko i radykalnie, przez lekarzy jest uważany za środek racjonalny.

Działa równie skutecznie w przypadkach ostrych, jako też i chronicznych i w przeciągu krótkiego czasu usuwa najporyczywsze wydzieliny.

Sposób użycia d ołączony do każdego pudełka. Prawdziwy tylko w puszkach metalowych po rb. 1— i rb. 2 kop. 80.

DO NABYOIA, w APTECE Maciejowskiej i Teplokiego w Warszawie, Leaz ożyńska 13, tel. 30-05. Wysył. za zaliczen. Przesyłka podług taryfy pocztowej.

Potrzebna

osoba w średnim wieku na wieś do gospodarstwa i także jako towarzyska starszej osoby. — Zgłosić się od piątku w Zgierza u pani Lorentz fabryka Lorentz i Krusze. 2968

Dr. M. PAPIERNY

AKUSZER I SPECYALISTA CHOROBY KOBIECYCH ulica Południowa Nr. 23. Telefon 16-85.

Przyjmuje do 11 rano i od 4½ do 6½ po poł. 333

Dr. med. Zand-Tenenbaumowa

Piotrkowska 145, tel. 24-16.

Akuszerya, choroby kobiece i narządów moczowych

(cystoskopia i ureteroskopia). Przyjmuje od 8-ej do 6-ej. 1714

Dr. Zygmunt Ługowski

Konstantynowska 31.

Choroby wewnętrzne i kobiece.

Przyjmuje do 9-ej rano i od 2—5 po południu. 2519

Dr. Leon Szayerowicz

powrócił

Rozwadowska № 4. Tel. 10-66 Akuszerya i choroby kobiece. przyjmuje od 1—7 po poł., w niedziele od 10—12 przed południem. 2541

Dr. med. Bolesław Koo

PIOTRKOWSKA 56, tel. 32-62. choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 1649 przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.

Dr. med. S. Aronson

były asystent klinik berlińskich. Piotrkowska 120. Tel. 31-82. Akuszerya i choroby kobiece. Przyjmuje od 9—11-ej i od 5—7-ej w. W niedziele od 10—12. 1487

Dr. med. Szwarczwaser

Piotrkowska 18. Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka i jelit i przemiany materii (cukrowa, podagry, otłuszczenie itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydzielenia krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7½ po południu. 15

Dr. L. PRYBULSKI

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopłowe i niemoc płciowa. Leczenie syphilisu EHRlich-HATA „606—914“

Ul. Południowa № 2, telefon. 13-59. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w. pnie od 5—8 po poł. Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. Jelnicki

Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70. Przyjmuje: 9—12 i 5—8, pnie 4—5. 1801

Dr. Mittelstaedt

Mikołajewska 67.

Przyjm.: od 8—9 i pół rano 15—6 pół po poł. w niedziele i święta: tylko rano od 8—10

Dr. M. PAPIERNY

akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator Warszawy. Uniwers. kliniki akusz., przyjmuje od 10—11 rano i od 4½—6½ po poł. Południowa 23, telefon 16-85. 2755

Remiza „BRISTOL“

Wynajem Karet

A. NEUMANN
ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-53

2942

A. St. JANKOWSKI**Zbiór zadań arytmetycznych**

dnia 5/18 marca 1910 roku № 3979 przez Okrąg Naukowy Warszawski zatwierdzony do użytku szkolnego.

Najłatwiejszą książką do nauki czytania jest

ELEMENTARZulożony przez **St. Jankowskiego.**

Księgarnia Lisowskiej, Warszawa Aleja Jerozolimska № 29.

Fabryka na wsi (godzinę koleją od Łodzi)

poszukuje korespondenta i buchaltera

do podw. buchalt. Dokładne oferty z dotychczasową działalnością z wymagalną pensją oddać w Administracji Rozwoju pod „B. R.“. 2956

Restauracja Hotel Polski.

Dzisiaj codziennie koncertuje znakomita orkiestra mieszana pod kierunkiem pani Mikołajew, znanej z występów w Petersburgu, Moskwie, Tyflisie, Warszawie, wykonywa utwory najslawniejszych kompozytorów z wielkim artystem.

W niedziele i święta od 1—3 po południu i od 8—1 i pół w nocy. W dni powszednie od 8—1½.

2986

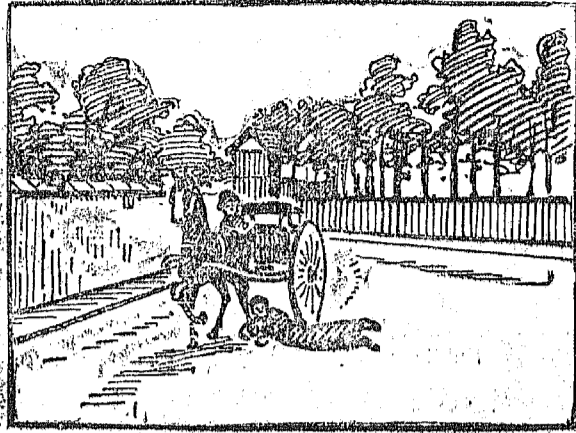
Z poważaniem **Helena Świdwińska.****Dr. ALFRED HEJMAN**

Spec. chorób uszu, nosa i gardła

z Warszawy przeprowadził się do Łodzi, Zachodnia Nr. 57, do 9—10 i 4—6. Telefon № 33-34. 2079

CASINO ODEON

Dziś niebawem dzieło kinematografu wszystkich czasów!!!
w 7 wielkich częściach, około 3,000 metrów, czas demon-
strowania przeszło 2 1/2 godziny w wykonaniu najlepszych
artystów świata.

HANBA

Złota serya Braci Pathe, naj-
większej fabryki film świata
podług wiekopomnego dzieła
„Roger la Honte“ Jules Mary“

Niebawem dramat monopolowy!!!

Przewyższa „Nędzników“!!! — Przewyższa „Quo Vadis“!!! Tragedya
z życia współczesnego!!! — Wstrząsające swem tragicznym napięciem
momenty!!! — Nie jest żadnym historycznym dramatem!!! — Pierwszo-
rzędne wykończenie w Europie!!!

Passepartout nieważne.

Początek przedstawień codziennie o 4 godz. do 6 ceny zwyczajna. Ceny od 40 kop.
Dopiero w przyszłym tygodniu ukaże się dramat ten w Londynie, Berlinie, Paryżu i Wiedniu. 2749.

DROBNE OGŁOSZENIA.

AAAAAAA! Przyjmę jeszcze 3 osoby na wspólne „Rozmawianie“ (Konwersacje) niemieckie na b. tanich warunkach Gubernatorska 36 III m. 27 w sobotę o 5 po poł. lub 8 w.

AAAAAAA! Ekonomia firma chrześcijańska Łódź otPirkowska nr. 175. Jedyne źródło najkorzystniejszego nabywania mebli nowych i używanych. Duży wybór kredensów stołów, krzesel, szaf, blurek, bibliotek, otoman, luster, łóżek, białozłoty, t. d. Kupować najlepiej tylko w ekonomii ul. Piotrkowska 175. 7628-10-0

AIAIAIA! Meble nowe i używane najtaniej kupić można Łódź, Piotrkowska 116 I-e piętro front u Wł. Romiszowskiego. Kupuje, zamienia, wynajmuje. Fabryczny skład łóżek żelaznych, mebli gładkich, lodowni pokojowych, wani. Stylowe urządzenia kuchenne. 2425-pwapt-(r)

AIAIAIA! Nauczycielki, nauczycieli różnej narodowości na godziny na state; freblówki, bony, kasyerki osoby uzdolnione do handlu poleca Biuro Pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej Piotrkowska 109 (parter). 7795-6pspt-3

AI TKACZE potrzebni na warsztaty z maszynkami. Zgłaszać się do fabryki L. Jurakowskiego Długa 91. 7931-3-2

A Meble z 4 pokoi kredens z lustrami otoman, biurko, garderobę z lustrami, łóżko z materacami, szafa, białozłoty, różne drobiazgi sprzedam za bezcen byle zaraz Główna nr. 9 m. 14. 7884-4-4

A Sprzedam zaraz bardzo tanio szafy, otoman, biurko, bibliotekę, lustro, kredens, stół, krzesła, łóżka, materace, białozłoty lustrzana umywalka, szafki nocne, szafkę kawalerską, lampy, obrazy, słupy, etażerkę, gramofon, maszynę, drobiazgi. Karoia 8-10. 7629-10-0

A Meble z kilku pokoi wyprzedam bardzo tanio wyjeżdżając Spacerowa 37 m. 6. 7883-6-4

A tramant szkolny najlepiej kupić w głównym składzie Glińskiego ul. Mikołajewska nr. 34. 7915-10-3

AI Meble z kilku pokoi sprzedam tanio Spacerowa 27-6. 7972-3-2

A rtysta malarz Ludwik Jankowski przeniósł pracownię na ul. Piotrkowską 240. Przyjmuje zamówienia. Specjalność portrety. 7819-6*-3

A Meble używane z trzech pokoi sprzedam tanio Piotrkowska 120-55 8021-2-1

B iurko, maszynę, prawie nową meble z kilku pokoi za bezcen natychmiastowo wyprzedaje wyjeżdżając Zawadzka 33 m. 1 z domu chrześcijańskiego. 7925-5-2

B udka z węglem do sprzedania zaraz z powodu zmiany interesu ul. Zawadzka 35 (Białuty). 7993-2-1

C hłopiec potrzebny do terminu Główna nr. 36 ślusarnia. 7991

D om murowany o 12 mieszkańcach i jednym sklepie do sprzedania na dogodnych warunkach w Rudzie. Wiadomość Skwerowa nr. 5 w pralni. 7999

D nia 28/8 1913 r. w Galkówku na letnim mieszkaniu zginął foksteryer biały prawa połowa głowy czarna na lewym uchu czarna łaska, wabi się fok. Łaskawy znalazca zechce odprowadzić za sowitem wynagrodzeniem na ul. Brzozowa nr. 11 stróż wskaże. 7917-3-3

H urtowy i detaliczny skład resztek na garnitury męskie, saki i palta, suknie, bluzki i kostiumy damskie. Edmund Wasilewski, Łódź, ul. Katna 36. 2653-10sa-3

L óżeczko, dziecinne rb. 3 garnitur mebli 30, szafa 20, kanapa 15, łóżka materacowe 7 rozmaite przedmioty kupuje, sprzedaje wypożycza Cegielniana 63 gmach teatru. 7616-10-0

M eble różne z trzech pokoi w rozsprzedam tanio Zielona 10 m. 3. 7882-4-4

M agiel do sprzedania Marysiańska nr. 21. 8002-1

M iaszkania pojedyncze do wynajęcia zaraz Suwalska 17. 7889-3*-3

M ieczarnia dobrze prosperująca zaraz do sprzedania Wiadomość ul. Nawrot nr. 92.

N auczycielka siostry ze świadectwem poszukuje lekcyj w szkołach Długa 125 m. 5-4-6 7795-5*-4

N auczycielka rosyjanka potrzebna Andrzeja 7 m. 6. 7671-3spt-3

O biady na świeżem maśle wydaje ekobywatelka ziemiska Spacerowa 40 m. 12. 7054-10sa-8

O soba inteligentna poszukuje przy rodzinie mieszkanca za język niemiecki, włozorem. Blizsza wiadomość Piotrkowska 118 u pani Wolfa. 7985-5*-1

P otrzebne uczennice i poduczne do szycia Zawadzka 34-9

P les przybił się duży, jasno-żółty, biały pod brzuchem białe znaki na grzbiecie do odebrania Aleksandrowska 56 u Burskiego. 7919-3-3

P rzyjmę panów na mieszkania z całodziennym utrzymaniem lub bez Widzewska 97 oficyna mieszkania 4. 7918-5*-2

P otrzebny zdolny czeladnik na meską sztopową robotę ul. Mikołajewska nr. 39-1. 7987-1

P ralnia do sprzedania tanio byle zaraz ul. Młynarska nr. 2. 8007-3-1

P otrzebny zaraz stangret z długoletnimi świadectwami ul. Nowa 5 (róg Przejazd) tamże młody gardonceter do sprzedania. 8017-1

P otrzebna kobleta lub dziewczyna do pomocy do kuchni. Lesna 58. 8006-3*-1

P otrzebne uczennice do szycia i kroju Andrzeja 46 m. 11. 8020-1

P otrzebna zdolna chemiczarka drobiazdzianka w pralni przy ul. Piotrkowskiej 64. 8022-1

P otrzebny chłopiec do fryzjera do usługi Dzielna nr. 5. 8025

P olkoje kawalerskie wraz z całodziennym utrzymaniem w pięknej willi z ogrodem, tuż obok przystanków tramwajowych zaraz do wynajęcia. Cena miesięcznie 50 rb. Wiadomość ul. Podlesna nr. 11. Oglądać można codziennie w dowolnej porze. 8018-3-1

P okój frontowy do wynajęcia z oknem wystawowym po kapelusznach damskich. Wiadomość Widzewska 130 u krawca, 7989

P otrzebni malarze zaraz Przejazd nr. 24. 8014-1

P otrzebny chłopiec do praktyki do zakładu tapicerskiego ul. Piotrkowska nr. 118 Piotra Majawskiego. 8015-2-1

P racownia gorsetów N. Kędzierzkiej teraz Piotrkowska 132. 6920-30-26

P otrzebna rutynowana nauczycielka do szkoły. Oferty w Rozwoju „W. B. S“. 7916-3-3

P okój umeblowany do wynajęcia zaraz także otomaną do sprzedania ul. Konstantynowska nr. 26-4. 7978-2-2

P otrzebny zdolny tokarz na stalą robotę Nowo-Zarzewska 15. 7947-2-2

P otrzebne panny do bluzek i fartuchów Franciszkańska nr. 47. 7977-2-2

P okoju umeblowanego poszukuje zaraz. Oferty wraz z ceną prosię składać Rozwój dla „I. W“

P oszukuje zajęcia do dzieci ul. Mikołajewska 64 m. 85.

P lac do sprzedania 40x160 pładny może być pod fabrykę lub ogród. Wiadomość Chachula ul. Fabryczna w sklepie. 7957-2-2

P otrzebne uczennice do pracowni sukien i okryć damskich Główna 31. 7949-3-2

P otrzebni ludzie, kawalerzy i dziewczyny, do różnych robót kantor służby ul. Piotrkowska nr. 69. 7825-4sps-4

P otrzebna 8000 rb. na spłatę. Wiadomość ul. Pańska nr. 9 m. 2 od 2-5 pp. 7829-3*-3

P ralnia do sprzedania zaraz 3 plata egzystująca ul. Rzgowska nr. 61. 7948-2-2

R estauracja II rzędu do odstąpienia na dogodnych warunkach każdego czasu. Blizsza wiadomość w browarze B-ci Gehlig Ogródowa nr. 9. 7998-3*-1

S przedam meble z trzech pokoi tanio Długa 35 m. 9.

S zafę, białozłoty, otomanę, tremo sprzedam Gubernatorska 20 m. 44. 7979-3-2

Służąca z gotowaniem i praniem potrzebna do dwójga państwa. Zgłaszać się tylko z chlubnymi świadectwami Ogińska 12 m. 1. 7995-3-1

Sprzedam piękne urządzenie sklepowe Staro-Zarzewska nr. 65 m. 15. 7999-3cs-1

Sprzedam owocarnię z powodu wyjazdu ul. Widzewska 105. 8003-5cs-1

Słana kilkadziesiąt centnarów okazynie sprzedam Benedykta 88. 8005-2*-1

Sklep z mieszkaniem i pokojem z oddzielnym wejściem od października do wynajęcia ul. Orla 16. 8008-3sw-1

Sklep rzeźniczy do sprzedania z powodu wyjazdu Aleksandrowska nr. 69. 7985-2-1

Stróż porządny bezdzietny potrzebny zaraz Wysoka 28.

Wyłżeł dobrze ułożony jest do sprzedania ul. Drewnowska nr. 59 sklep. 8000-3*-1

Wyłżelca ponterka w drugim polu niedrogo do sprzedania. Wiadomość Zgierska 104 u portyera. 7817-3ps-3

Zaginiona suczka czarna podpażana, uszy obcięte z rasy angielskich charcików wabi się „Muszka“. Prosi się o odprawienie za wynagrodzeniem na ul. Pańska 6 do stróża. 7997-2-1

Z kasy ogniotrwałe lub jedną mało używaną kupię. Oferty Prążmowski Zgierz. 7988-1

Z pokoje z kuchnią wszystkie-imi wygodami i pokojem kuchnią od 1-go października ul. Nawrot 72. 7842-3*-3

Z Magla do sprzedania ulica Andrzeja 55. 7840-3*-3

Zagubione dokumenty.

Antoni Rembowski zagubił paszport, wyd. z gm. Chodź pow. Kaliskiego. 7929-3-2

Aron Klejn zagubił kartę od paszportu, wyd. z fabr. Wołyńskiego. 7361-1

Pronisława Grzybowska zagubiła paszport, wyd. z gm. Pacherzew pow. Tureckiego gub. Kaliskiej. 7992-3-1

Adam Ziegler zagubił kartę od paszportu, wyd. z fabr. Henryka Wagnera. 8009-3-1

Antoni Wasiak zagubił kwit od paszportu, wyd. przez Rzeźnię Miejską 8004-3-1

Bronisław Maciejewski zagubił paszport, wyd. z gm. Podębice pow. Łęczyckiego gub. Kaliskiej. 8016-3-1

Bronisław Rabczyński zagubił paszport, wyd. z m. Łasku. 8024-3-1

Edward Skoczylas zagubił paszport, wyd. z Turku gub. Kal. 7971-3-2

Franciszek Goździk zagubił paszport, wyd. z gm. Białków pow. Łęczyckiego gub. Kaliskiej 7941-3-2

Feliks Witkowski zagubił kartę od paszportu, wyd. z fabr. Millera i Zajdla. 8012-1

Goldbaum Abram-Jankiel-Josef zagubił paszport, wyd. przez wójta gm. Karzliński Nowo-Aleksandrowskiego pow. Lubelskiej gub. 7987-3-1

Jan Nowański zagubił kartę od paszportu, wyd. z fabr. Leuwenberga. 7976-2-1

Leon Filipowicz zagubił paszport, wyd. z gm. Płońsk.

Na drodze do Rogów zaginął paszport, wystawiony na imię Jana Fuśniaka oraz 10 rb. pieniędzy. Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie tegoż za wynagrodzeniem do adm. niniejszego pisma. 7945-3-2

Wojciech Lenarczyk zagubił paszport, wyd. z gm. Zawada powiatu Brzezińskiego gub. Piotrkowskiej. 7907-3-3

Zaginiona karta od paszportu, wyd. z fabr. K. Schelblera na imię Karola Bastjana. 8013

Zagubiono zaliczenie Łódź-Fabryczna Rostow Don za № 61505 na sumę rb. 1426 od dnia 17 sierpnia st. st. 1913 wysyłający Jan Machnik. 8010-3-1

Zaginiony paszport, wyd. z gm. Sulmierzyca pow. Noworodomskiego na imię Berka Bornsteina. 8001-3-1

Zaginiony paszport, na imię Aleksandra Matwiejewa wyd. z gm. Nowosolna Łódzkiego pow. gub. Piotrkowskiej. 7986-3-1

Zaginiony paszport, wyd. z gm. Jedlińsk gub. Radomskiej na imię Franciszka Langierowicza.

Zaginiony paszport, na imię Antoniny Skwarka wyd. z gm. Mroga-Dolna. 7702-3-3

Zaginiony paszport, wyd. z mag. Łódzi na imię Wilhelma Blumritza. 7969-3-2

Zaginiony paszport, na imię Andrzeja Sobczaka wyd. z gm. Piasków pow. Łęczycki. 7942-3-2

TEATR „OAZA“

róg Główniej i Piotrkowskiej
urządzony obecnie podług najnowszych wymagań komfortu z zastosowaniem szeregu ulepszeń technicznych i udogodnień dla Szanownej Publiczności.

Program na dziś i tylko do piątku 5 b. m.
Wobec olbrzymiego powodzenia, jakim cieszy się bez przerwy w „Oazie” głośny dramat w 7-iu częściach.

Quo Vadis?

podług powieści Henryka Sienkiewicza, dyrekcyja teatru postanowiła obraz ten demonstrować nadal do piątku 5 września włącznie, chcąc dać możność szerszemu ogółowi naszego miasta gruntownie zapoznać się z wybitnym arcydziełem Sienkiewicza. 2757

Ceny miejsc zwyczajne od 22 do 75 k. lecz ściśle do ich ilości. Młodzież szkolna płaci połowę minimum 15 kop. do godz. 7-ej wieczór. Początek przedstawienia o g. 3 $\frac{1}{2}$ pp.

Nauczycielka muzyki

z konserwatorium zagranicznego udziela gruntownej nauki na fortepianie. Zapisy przyjmuje we wtorki i czwartki od 6—7 wiecz. Wólczańska 139, front. m. 7.

MIESZKANIE

składające się z 5 pokoi i kuchni z wygodami, wanną, front i dwa pokoje z kuchnią, front, balkon i sklep od 1-go października do wynajęcia. Obejrzeć można róg Widzewskiej i Główniej 51, do-wiedzieć się Nawrot 53. 2994

DRUGI ROK ISTNIENIA.

KURSY HANDLOWE

pod kierunkiem

Stanisława Lipińskiego

Piotrkowska № 157. Telefon № 8-58.

W roku szkolnym 1913/14 wprowadzony zostaje dział nauki języków nowożytnych. Wykładane będą języki: polski, rosyjski, niemiecki, francuski i angielski. Opłata wynosi za codzienną lekcję 8 rb. miesięcznie, czyli za cały ośmiomiesięczny kurs rb. 64.

Wzorem ubiegłego roku prowadzone będą na kursach wykłady następujące:

1. **Grupa roczna.** Przedmioty wykładane: arytmetyka handlowa, buchalterya ogólna, bankowa i fabryczna, nauka o handlu, ekonomia polityczna, teoria kooperacji, prawoznawstwo, korespondencya w języku polskim, rosyjskim i niemieckim, stenografia i pisanie na maszynie.

Opłata za całkowity kurs wszystkich przedmiotów (15 godzin tygodniowo) wynosi rubli 125.

Zapisywać się można na wykłady poszczególnych przedmiotów. Opłata w stosunku rubli 12.50 rocznie za godzinę lekcji tygodniowo.

2. **Grupa półroczna — wykład w języku polskim.** Przedmioty wykładane: buchalterya (4 godz. tygodniowo), arytmetyka handlowa (2 godz. tygodniowo) i korespondencya w językach polskim, rosyjskim i niemieckim (po 2 godz. tygodniowo).

Opłata za buchalteryę i arytmetykę handlową 40 rubli, za buchalteryę, arytmetykę korespondencyę 50 rubli za całkowity kurs.

3. **Grupa półroczna — wykład w języku niemieckim.** Przedmioty wykładane, oraz warunki takie same, jak dla grupy z językiem wykładowym polski m.

Kancelarya Kursów otwarta od dnia 1-go września codziennie, prócz sobót i niedziel od 7-ej do 9-ej wieczorem.

Wykłady rozpoczynają się 16 września.

2701

VII-klasowy Zakład Naukowo-Wychowawczy Żeński

HELENY MIKLASZEWSKIEJ

z klasą podwstępną, wstępną i pensjonatem

od 1 lipca r. b. został przeniesiony na ulicę Mikołajewską № 61 vis á vis parku.

Zapisy uczniów od 22 sierpnia. Egzaminy wstępne 28, 29 50 b. m. Lekcje rozpoczną się 1 września r. b. 2948

VII-klasowa szkoła żeńska

Janiny Tymienieckiej obecnie pod kierunkiem Janiny Pryssewiczówny Widzewska 42, lokal rozszerzony.

Zapisy od 9—12 i od 5—7-ej. Lekcje 1-go września. 2946

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA KOEDUKACYJNA

JADWIGI MODRYGAJŁO

ŚREDNIA № 71. ŚREDNIA № 71. Przyjmuje zapisy uczniów i uczenic w godzinach od 10-ej rano do 4-ej po południu. Początek roku szkolnego 1-go września. 2898

Redaktor odpowiedzialny St. Łapiński.

PAPUGA

zielona bez jednego paznogcia Zaginęła.

Łaskawego znalazcę upraszamy o zwrócenie za nagrodą na ulicę Piotrkowską № 200 do restauracji. 2968

Z powodu wyjazdu sprzedam

PLAC

40 na 90 przy zgierskiej szosie w Lorencówku. Oferty pod „plac M. Ł.”. 2918

ANTONI LIPIŃSKI

adwokat, powrócił,

obecnie mieszka przy ul. Konstantynowskiej № 18. 2958

Pracownia ubiorów dziecińczych

pod firmą „POLASKA”

zawiadamiamy Sz. Klientelę, że pracownia została na nowo otworzona i znajduje się przy ulicy

Piotrkowskiej 107,

w podwórzu na prawo, parter.

W VII-klasowej Szkole Handlowej żeńskiej

C. Waszczyńskiej, Zielona 15.

Egzaminy wstępne do klas przygotowawczych i I-ej złączną się d. 26-go sierpnia, do klas wyższych — 28 sierpnia. Lekcje 1-go września. Podania o przyjęcie przyjmuje kancelarya szkoły codziennie od 10-ej do 1-ej godz.

2539

Dyrektor szkoły P. Foerster.

Szkoła Przygotowawcza

Jadwigi Zawadzkiej SPACEROWA 17.

przyjmuje chłopców i dziewczynki od lat 6 i pół i gruntownie przysposabia do średnich zakładów naukowych. Ilość dzieci ze względów pedagogicznych ograniczona. Zapis codziennie od 10—2 i od 4—6. Lekcje 9 września. Przy szkole wzorowo urządzony ZAKŁAD FREBLOWSKI. 2998

W IV-kl. szkole filolog. polskiej J. Radwańskiego Zawadzka 9

Egzaminy rozpoczynają się 26 sierpnia, Lecye — 1 września. Przy szkole jest otwarta klasa podwstępną dla zaczynających naukę systematyczną. 2751

IV-o klasowa szkoła żeńska

MELIDY SCHNELKE

2878

Piotrkowska 145.

Zapisy przyjmują się codziennie od 9—2 g. Lekcje rozpoczęły się.

4-kl. Zakład Naukowy Żeński

Maryi Szczyglińskiej

Widzewska № 119.

Egzaminy wstępne i poprawkowe 1-go i 2-go września Lekcje 3-go września. 2687

Żeńska 7-io klasowa Szkoła polska

Z. Pełkowskiej

w Łodzi, ulica Wólczańska № 55.

Egzaminy wstępne i poprawkowe 1, 2 i 3 września, lekcye 4-go września. Podania z dołączeniem metryki urodzenia w pełnym wypisie i świadectwa szczepienia ospy, przyjmuje kancelarya szkoły codziennie od godz. 11—5. 2565

Szkoła Prywatna A. Zimowskiego w Łodzi

ul. Piotrkowska Nr. 271.

Egzamina wstępne i poprawkowe włącznie do klasy II-ej rozpoczną się 25 sierpnia, lekcye 28 sierpnia. Zapisy nowych kandydatów przyjmuje kancelarya szkoły codziennie od godz. 9-ej do 1-ej. Do podwstępną klasy przyjmowani są chłopcy od 7 lat. 2521

MONTERZY

samodzielni do wykonywania instalacji telefonicznych potrzebni zaraz. Tow. Akc. Polskich Zakł. Elektr. „Siemens” Oddział Prądów Słabych. 2753